

DOI: 10.32347/2412-9933.2022.52.93-102

УДК 69.003: 658: 338

Приходько Дмитро Олександрович

Кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту в будівництві,

<https://orcid.org/0000-0002-4926-4790>

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

Шпаков Андрій Васильович

Кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту в будівництві,

<https://orcid.org/0000-0002-7498-4271>

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

Герашенко Олена Петрівна

Аспірант кафедри менеджменту в будівництві, <https://orcid.org/0000-0002-2246-1890>

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

Кіщак Наталія Григорівна

Аспірант кафедри менеджменту в будівництві, <https://orcid.org/0000-0002-0274-2222>

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

Чуприна Христина Миколаївна

Доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту в будівництві,

<https://orcid.org/0000-0001-5518-3607>

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

Роговченко Вікторія Сергіївна

Аспірант кафедри менеджменту в будівництві, <https://orcid.org/0000-0003-0990-3313>

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

Горбач Максим Володимирович

Кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту в будівництві, <https://orcid.org/0000-0002-3784-0404>

Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

**ОЦІНКА СТРУКТУРНОЇ КОНФІГУРАЦІЇ КОРПОРАТИВНИХ
ВІДНОСИН У КОНТЕКСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

***Анотація.** Обґрунтовано підхід до оцінки структурної конфігурації та виявлено особливості побудови системи корпоративних відносин у контексті динаміки організаційного розвитку підприємства. Розглянуто особливості рефлексивного сприйняття та адаптивного реагування на безперервні трансформації господарського середовища. Доведено, що динаміка організаційного розвитку проектно-орієнтованих підприємств має прямо відобразитися в розподілі корпоративного контролю, а також при визначенні характеру уніфікації технологічних процесів та швидкої дифузії інноваційних знань, що є однією з вагомих умов досягнення успіху в конкурентній боротьбі та забезпечення стійкості ринкових позицій за рахунок постійного впровадження процесів організаційного розвитку: структурний; нормативний; процедурний; результативний; інформаційний; інтеграційний. Зміна параметрів організації господарської діяльності або відносин з контрагентами при мінімальних витратах може спричинити значне зростання рівня розкриття потенціалу підприємства. З огляду на це, гіпотезою роботи стало співвіднесення складових концепції забезпечення стійкості функціонування та теорії організаційного розвитку. Оскільки складність реалізації цієї гіпотези пов'язана з об'єктивною неможливістю розвитку підприємства без втрати стабільності господарювання, представлено теоретичне обґрунтування напрямів вирішення цієї проблеми. Вибрано платформу розбудови теоретико-методологічного забезпечення управління стійким організаційним розвитком проектно-орієнтованого підприємства. Визначено схему предметної області дослідження, в рамках якої розкрито головні сфери реалізації процесів організаційного розвитку. Розроблено функціональну модель життєвого циклу підприємства та визначено особливості трансформації практик життєвого циклу під час організаційних змін. На основі розгляду основних напрямів та сфер організаційного розвитку визначено орієнтири для їх удосконалення в рамках сформованих моделей предметної області та життєвого циклу підприємства.*

***Ключові слова:** корпоративне управління; будівельне підприємство; трансформація операційної системи; організаційний розвиток; структура управління*

Постановка проблеми

Динамічні зміни в сучасному світі найчастіше мають глобальні впливи на діяльність будівельних підприємств шляхом стрімкої зміни середовища, що вимагає від їхнього менеджменту корегування, модернізації або реновації стратегії діяльності. Метою адміністрування є цілий діапазон наслідків: від здатності адаптуватися до змін довкілля до дотримання стратегії виживання з подальшою втратою своєї конкурентоспроможності та припинення існування в цілому. Найчастіше зовнішнє середовище є чинником розвитку будь-якої організації, оскільки багато заходів щодо утримання конкурентоспроможності продиктовані необхідністю своєчасно реагувати на невизначеності та виклики навколишнього економічного середовища. Швидкість, обсяг та інтенсивність змін, спричинених світовими процесами зокрема і в будівельній галузі, спонукають до пошуку успішних компенсаторних механізмів адміністрування.

Досягнення цього завдання можливе за допомогою прийняття економічних та управлінських рішень з точки зору економічної доцільності та довгострокових інтересів, створення нових точок економічного зростання для забезпечення конкурентоспроможності підприємств та формування інвестиційного клімату з метою збереження і нарощування економічного потенціалу країни. Перегляд та актуалізація підходів та методів до управління підприємством передбачає пред'явлення нових вимог до їхньої господарської діяльності. У зв'язку з цим серед дієвих і сучасних інструментів та функціональних напрямів менеджменту є адміністрування стратегічними змінами діяльності підприємства та управління організаційними змінами.

Одним із першочергових завдань є розроблення для будівельних підприємств інноваційної стратегії, механізмів та шляхів адаптації до постійних змін, що потребує розроблення інноваційних методологічних засад та ефективного науково-прикладного інструментарію впровадження стратегічних змін в існуючу діяльність будівельного підприємства. Одночасно актуальність роботи визначається необхідністю розгляду теоретичних засад управління стратегічними змінами і проведення емпіричних досліджень з метою розроблення науково-практичних рекомендацій щодо успішного забезпечення синергії в проєктах і програмах стратегічного розвитку та продуктивних трансформацій будівельного підприємства. Всі ці питання потребують для свого вирішення комплексного та системного підходу.

Аналіз літературних джерел

При вивченні сутнісної природи об'єкта управління, а також уточненні термінологічної бази стратегічних змін вивчалися та узагальнювалися праці зарубіжних та вітчизняних учених: І. Адізеца [1], А. Бернарда [2], М. Х. Мескона, М. Альберта, Ф. Хедоурі, Г. Минцберга, Дж. Коллінза, Ф. Лероя, А. Стрикленд, Р. Фрімена [3], А. Томпсона, А. І. Умова, Дж. Порраса, Я. Такахари. При дослідженні феномена «опір змінам» залучалися праці Л. Грейнера [5], Е. Фінча, Д. Надлера, Е. Демінга, Дж. О'Тула, К. Арджіріса, Д. Шона, Дж. В. Ньюстрома, Р. Сміта [6] та ін. Теоретичні та практичні питання вибору, впровадження і використання технологій управління висвітлені в наукових працях таких провідних вітчизняних вчених, як А. О. Білощицький, О. Ю. Беленкова, І. С. Івахненко, В. В. Гончар, Т. А. Гончаренко, М. В. Горбач, Р. В. Грінченко, В. С. Загорський, П. М. Куліков, Л. С. Ладонько, О. М. Малихіна [13-15], О. Г. Мельник, І. П. Отенко, Л. В. Пан, Д. О. Приходько, В. О. Поколенко, В. С. Резниченко, Г. М. Рижаківа [11-13; 16], І. І. Свидрук, Р. Ю. Тормосов, О. М. Хоменко [4], Ю. А. Чуприна, Х. М. Чуприна та ін. стали методологічним фундаментом для дослідження.

Особливу школу наукових досліджень діяльності проєктно-орієнтованих підприємств формують: А. В. Бардась, С. Д. Бушуєв, О. В. Виноградова, Л. В. Дейнеко, М. О. Кизим, В. М. Лич, В. П. Ніколаєв, В. І. Отенко, А. А. Пересада, Н. С. Приймак, І. В. Поповиченко, Н. П. Резнік, В. Б. Родченко, С. Ф. Смерічевський, Л. В. Сорокіна, І. В. Федулова, а також зарубіжні науковці А. М. Асаул, Р. Дафт, Д. Кіркпатрік, С. Каплан, Р. Хеллер, М. Бертоліні, П. Аргонето, Д. Флетчер, Б. Флейшман, М. Грін, Р. Кантер, Р. Прайд, С. Арчер та ін.

Ставлячись з належною повагою до визнаних науковців та їхніх праць, слід зазначити, що в більшості випадків досліджувались різні аспекти питань стратегій розвитку підприємств, що сформуло потужне теоретико-методологічне підґрунтя, зорієнтоване на методологічні та практичні аспекти управління організаційними змінами, теорії та практики організаційного розвитку, державного регулювання, антикризового та корпоративного управління будівельних підприємств. Але проблематику конкретизації напрямів, спрямованих на визначення необхідності адміністрування стратегічних змін та оцінку їх ефективності в контексті інноваційних технологій управління підприємствами в умовах динамічного бізнес-середовища, питань стратегічних інновацій на будівельних підприємствах з інтегрованих позицій, управління змінами при формуванні компонент інструментарію вибору стратегій будівельного

підприємства та можливостей локального корегування розвитку підприємства будівельної галузі за допомогою технологій управління вивчено недостатньо.

Мета статті

Метою роботи є розроблення теоретико-методологічних засад та науково-практичних рекомендацій щодо вдосконалення стратегії управління змінами на підприємствах-стейкхолдерах будівельної галузі.

Визначена мета дослідження обумовила потребу вирішення завдань дослідження такого переліку та змісту:

– визначити провідні компоненти понятійного базису дослідження шляхом розкриття сутнісного наповнення понять «зміни», «управління змінами», «організаційні зміни», «стратегічні зміни»;

– дослідити генезис та конфігурацію змісту стратегічних інновацій на будівельних підприємствах з інтегрованих позицій корпоративного управління та сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу

У сучасних умовах господарювання, що визначаються надзвичайно високим рівнем динамічності господарського середовища, підприємства постійно стикаються з необхідністю адаптації до ринкових перетворень, невід'ємною складовою якої виступають організаційні та структурні зміни (перетворення структури, режимів функціонування, зв'язків та відносин між складовими економіко-виробничої системи підприємства як об'єкта управління розвитком). Незворотність та упорядкованість у часі подібних змін дає змогу їх ідентифікувати як організаційний розвиток підприємства, який обов'язково має орієнтуватися на збереження бажаних властивостей та на досягнення заздалегідь встановлених вимог, тобто відповідати критерію стійкості. Отже, планування і цілеспрямоване здійснення такого роду змін мають орієнтуватися на забезпечення підвищення ефективності господарювання за рахунок реалізації комплексного підходу до управління таким стійким організаційним розвитком з боку менеджменту підприємства, як суб'єкта управління. Комплексність підходу при цьому має базуватися на адаптації структурної побудови підприємства відповідно до умов зовнішнього середовища. Надзвичайне прискорення темпів та інтенсивне зростання масштабів здійснення сучасних різноспрямованих трансформацій економічного середовища також визначають нагальність й актуальність потреб у адекватному теоретичному і концептуальному осмисленні причин і передумов, закономірностей та законів, механізмів та інструментарію збереження організаційної стійкості

при здійсненні організаційних перетворень у процесі розвитку.

У процесі вияву доміант розвитку підприємств будівельної галузі паралельно було виявлено залежності між протиріччями створення тих чи інших організацій та масштабами бізнесу, а також досліджено пріоритетні завдання, які ставлять перед собою керівники будівельних організацій. Було встановлено природу зміни пріоритетів у стратегіях розвитку підприємств, а також підтверджено припущення про вплив на успішність перетворень факторів зовнішнього середовища та залежність позитивного розвитку від внутрішньої політики підприємства, а саме, від існування цілісної стратегічної концепції змін, знову таки залежної як від внутрішніх, так і зовнішніх факторів.

У зв'язку з цим закономірності організаційних перетворень у будівельних підприємствах як економічних системах розглядаються такими, що створюють коеволуційний ландшафт трансформаційного переходу до більш високого рівня розвитку і вимагають розгляду та закріплення нових підходів дослідження, перевага яких у синергетичному ефекті, що має створювати «порядок з хаосу» – самоорганізовуватись. На основі синергетичного підходу запропоновано концептуально-логічну модель управління організаційними змінами, наведену на рис. 1.

Запропонована модель враховує різні види самоорганізації (1 – відкрити і вільну (добровільну), 2 – регульовану (контрактну), 3 – конфліктну (примусову)), де серед трьох елементів кожен діє як посередник між двома іншими та виконує подвійну функцію – пов'язує та роз'єднує їх (рис. 2). Модель враховує, що самоорганізація, виявляючись локально, індивідуально та системно, «стискає» наявні системи управління, формує горизонтальні внутрішні неформальні структури, які специфічно реагують на зміни, що відбуваються в зовнішньому і внутрішньому середовищі, гальмуючи або прискорюючи процеси перетворення, формуючи внутрішні кордони і зв'язки.

У методологічному просторі дослідження було обґрунтовано концептуальний базис адміністрування стратегічними змінами для підприємств-стейкхолдерів будівництва як відкритих систем, здатних до самоорганізації, у вигляді новітньої та продуктивної системи з врахуванням стану зовнішніх та внутрішніх факторів рушійної сили для підвищення здатності підприємства реалізувати свої переваги за рахунок забезпечення синергетичного ефекту та інтегрованості, представлене як структурно-функціональне моделювання вартістю циклу стратегічних інновацій будівельного підприємства на ґрунті VBM, ABC.

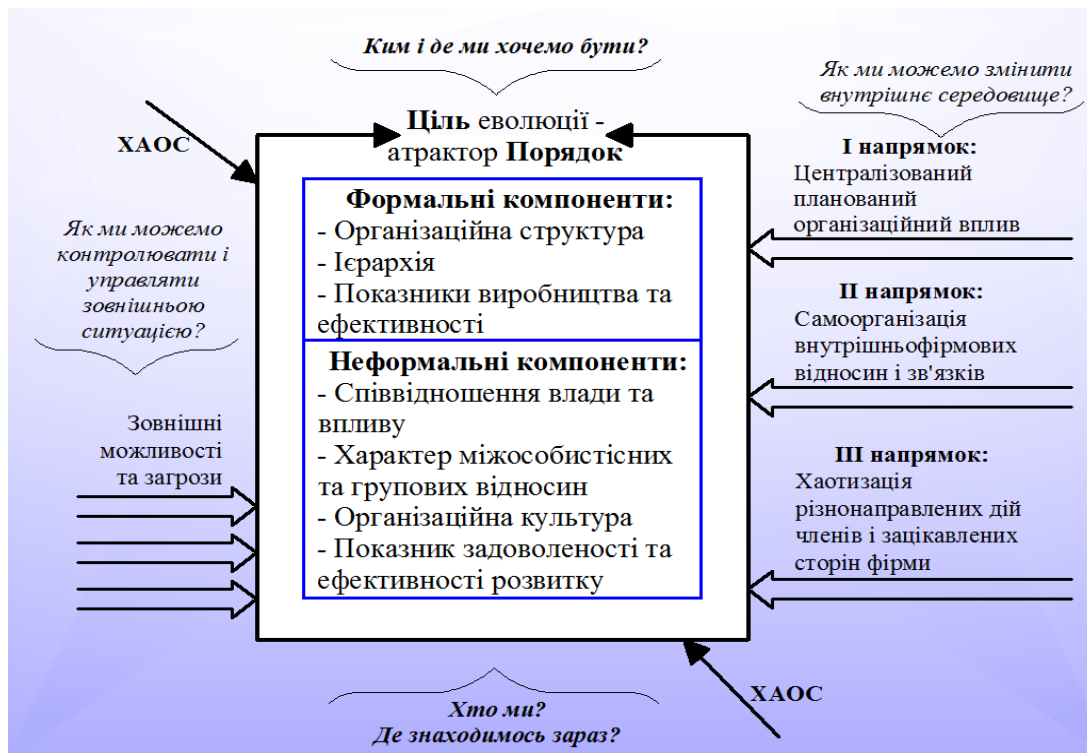

Рисунок 1 – Концептуально-логічна модель управління організаційними змінами (i-й цикл змін) [8]

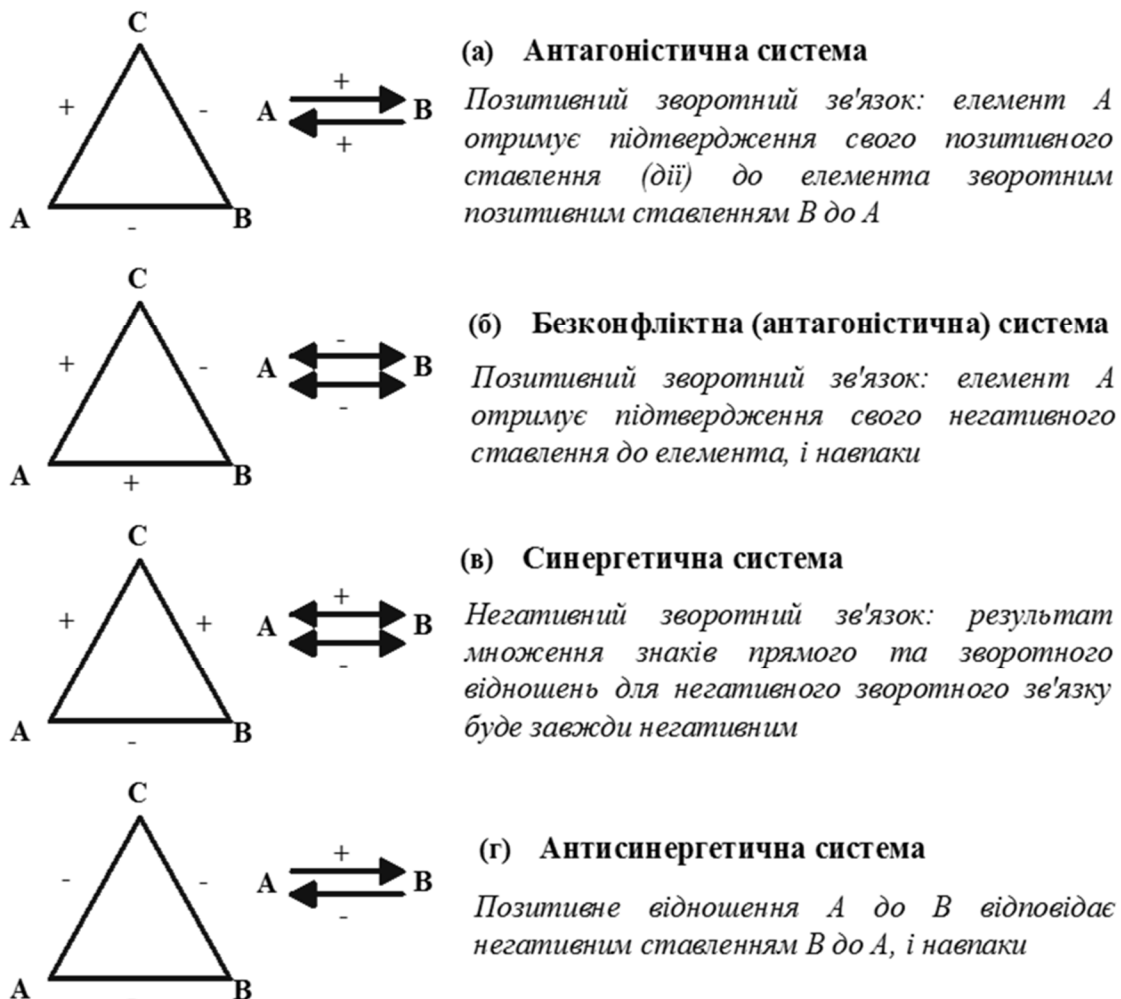

Рисунок 2 – Схема взаємодії елементів організації за різних моделей самоорганізації

Найбільш співзвучно представленому дослідженню вивчення впливу динамічних здібностей на підсумкові результати підприємств. За результатами цитування найбільш помітними є роботи Р. Вілдена, А. Кармелі, Д. Лі та Дж. Ліу. Слід визнати, що запропонований авторською методологією підхід [8; 11] до побудови ланцюжка показників продуктивності в управлінні трансформаціями відрізняється від розробок-аналогів кількома перевагами.

По-перше, встановлюється зв'язок між станом організаційного потенціалу й найважливішими ринковими та економічними результатами підприємств.

По-друге, для вимірювання стану та результатів застосування організаційного потенціалу використовуються не експертні оцінки, а кількісні показники економічного та неекономічного характеру.

По-третьє, набір кількісних вимірювачів організаційного потенціалу формується відповідно до його структури та ключових цінностей будівельного підприємства. Жоден із розглянутих вище підходів не враховує відмінностей у стратегічних пріоритетах підприємств.

По-четверте, запроваджується поняття «якість» організаційного потенціалу, пропонуються кількісні методи його вимірювання, встановлюється зв'язок якості з показниками стану організаційного потенціалу та з показниками продуктивності.

Запроваджена методологія ініціації та впровадження стратегічних трансформацій на будівельному підприємстві дала можливість належно обґрунтувати науково-аналітичний базис адміністрування трансформаціями для підприємства-стейкхолдера будівництва через спеціальну систему економічних функціональних індикаторів, які в сукупності описують процес трансформацій показника «якості організаційного потенціалу» в циклі проекту трансформації операційної системи підприємства.

$$YI(t_0) \rightarrow YI(t) = FUNC\{e_1 - e_g; f_1 - f_p\} \rightarrow YI(T) = YI(t_0) + \Delta YI. \quad (1)$$

t_0 – часовий момент початку проекту трансформацій на будівельному підприємстві; t – поточний момент циклу проекту трансформацій; T – часовий момент завершення циклу проекту трансформацій; $YI(t_0), YI(T)$ – показники якості організаційного потенціалу відповідно на момент початку та завершення циклу проекту трансформацій; $YI(t)$ – значення інтегрального показника на поточний момент циклу проекту трансформацій як функціонально структурованого набору економічних (e) функціонально-операційних (f) та іміджево-

управлінських (u) індикаторів; g – порядковий номер завершального індикатора зі складу економічних індикаторів; p – те ж, щодо функціонально-операційних індикаторів; λ – те саме, щодо іміджево-управлінських (u) індикаторів; ΔYI – приріст інтегрального показника організаційного потенціалу підприємства-стейкхолдера, одержаний в результаті впровадження цільового проекту стратегічних трансформацій; $FUNG$ – знак функціоналу.

Запроваджений базис передбачає, що якість організаційного потенціалу характеризується його корисністю, яка формується шляхом раціонального комбінування організаційних ресурсів та їхнього результативного використання. Тому пропонується вимірювати якість організаційного потенціалу за допомогою загального (інтегрального) та приватних показників (аргументів інтегрального показника).

Показник $YI(t)$ потенціалу проектно-орієнтованих підприємств у вигляді *зведеного процесного індексу* відображає економічну та функціональну результативність приросту організаційного потенціалу, який досягається в результаті підготовки та впровадження проекту стратегічних трансформацій. У складі приватних показників, що характеризують способи забезпечення якості організаційного потенціалу, пропонуються коефіцієнт взаємодоповнюваності, що відображає структурну стійкість організаційного потенціалу, коефіцієнт взаємозамінності, що характеризує його гнучкість, а також показники виконання основних та допоміжних функцій щодо організаційних ресурсів. Головна функція організаційного потенціалу, яка перебуває у підтримці життєздатності будівельного підприємства, забезпечується за допомогою виконання основних функцій, закріплених за утворюючими організаційний потенціал організаційними ресурсами. *Засобом виконання основних функцій є допоміжні функції.*

Серед наведених результатів дослідження провідним слід визнати *аналітичний базис оцінки варіантів проекту стратегічних трансформацій*. Зазначений базис являє собою мультикритеріальну формалізаційну систему (2) – (6), яка інтегрує 8 аналітичних критеріїв, серед яких 7 локальних та 1 інтегральний:

$$\{Z\sigma(w,t)\} = Ecn(w,t,\sigma) * \{Ainv(w,t)\} \quad (2)$$

$$\|ZA(w)\| = \{Z\sigma(w,t)\} = \{Z1(w,t), Z2(w,t), \dots, Z6(w,t)\}; \\ w=1,2,\dots,\tilde{N} \quad (3)$$

$$Z1(w,t), Z2(w,t), Z3(w,t), Z5(w,t) \rightarrow \max; Z4(w,t), \\ Z6(w,t) \rightarrow \min \quad (4)$$

$$RL(w,\sigma) = fППЗQL(w,\eta,\sigma) \quad (5)$$

$$RG(w) = \sum_{\sigma=1-6} RL(w,\sigma) * \Omega(\sigma); \max RG(\xi) \rightarrow \xi \quad (6)$$

де w, η – порядкові номери варіантів проекту, який до розгляду та вибору керівництву проектно-орієнтованих підприємств надано інжинірингово-консультаційною фірмою в якості потенційного виконавця та девелопера; N – кількість варіантів, поданих на розгляд керівництву проектно-орієнтованих підприємств; T – загальна тривалість циклу за наведеним варіантом проекту трансформацій; $\|ZA(w)\|$ – вектор аналітичних критеріїв, розрахованих для наведеного w -го варіанта проекту; $Z\sigma(w,t)$ – розрахунковий аналітичний критерій з порядковим номером σ із складу вектора $\|ZA(w)\|$; σ – порядковий номер аналітичного критерію, $\sigma=1,2,\dots,6$; t – часова координата впровадження циклу за наведеним варіантом проекту трансформацій, до якої прив'язані критерії та їх аргументи (дискретизована по місяцях); $Ainv(w,t)$ – аргументи моделі – дискретизовані по періодах циклу проекту обсяги інвестування за цим варіантом або обсяги бюджету за t -поточний період; $Ecn(w,t,\sigma)$ – визначені економетричним шляхом функціональні залежності впливу результатів інвестування за окремими w -варіантами ПСЗБП на σ -критеріальні показники; $Z1(w,t)$ – спрямований до максимізації перший критерій ($\sigma=1$), в якості якого обрано показник «якості потенціалу», формалізація якого описана вище рівнянням (1); $Z2(w,t)$ – другий критерій, ($\sigma=2$) – очікувана на поточний період циклу ПСЗБП частин чистих оборотних активів у вартості майна, до директивного значення, спрямований до максимуму, частка одиниць; $Z3(w,t)$ – третій критерій, ($\sigma=3$) – обсяг приросту вартості майна на поточний період циклу, спрямований до максимуму, тис. грн; $Z4(w,t)$ – четвертий критерій ($\sigma=4$) – загальний обсяг інвестування ПСЗБП, спрямований до мінімуму, тис. грн; $Z5(w,t)$ – п'ятий критерій – рентабельність реалізації продукції БП, очікувана на t -й момент

циклу, %; $Z6(w,t)$ – експертно оцінений рівень адаптогенності підприємства до трансформацій, нововведень, протидії кризовим явищам і деструкціям (запроваджена лінгвістично-бальна шкала: 1 – «критичний низький рівень», 2 – «низький рівень», 5 – «хитка рівновага», 7 – «середньо-задовільний рівень адаптогенності», 9 – «директивно високий рівень адаптогенності», 12 – «вищий рівень адаптогенності»); $Z7(w,t)$ – ймовірно оцінений потенційний приріст тривалості проекту, що розраховується як функція «надійності» виконавця (девелопера) проекту трансформацій (рис. 3); $RP(w)$ – «надійність виконавця» як аргумент критерію $Z6(w,t)$ розраховується у відносних одиницях (максимум надійності -1, що відображає максимум довіри керівництва до девелопера); $IQL(w,\eta,\sigma)$ – локальний рейтинговий індекс, що у вигляді індексу (більше чи менше 1) визначає чисельну міру порівняльної переваги w -го варіанта щодо η -го варіанта за σ -даним аналітичним критерієм; $RL(w,\sigma)$ – показник пріоритету варіанта за σ -тим критерієм серед всіх поданих на розгляд варіантів, раціональне число; $IDB(\sigma)$ – індекс відносної важливості критерію $Z\sigma(w,t)$ серед шести критеріїв, раціональне число, найкраще значення максимальне; $IDB(1)=1,135$; $IDB(2)=1,0$; $IDB(3)=$; $IDB(4) =$; $IDB(5) = 1,065$; $IDB(6) = 1,08$; $\Omega(\sigma)$ – відсоткова питома частина локальних рішень в загальному рейтинговому показнику; $RG(w)$ – інтегральний рейтинговий показник, на підставі якого серед представлених на розгляд керівництву альтернатив «проекту трансформацій», здійснюється вибір остаточного варіанта; ξ – порядковий номер варіанта, який за підсумками застосування запровадженого в роботі аналітичного базису набирає найвищий рейтинговий показник RG .

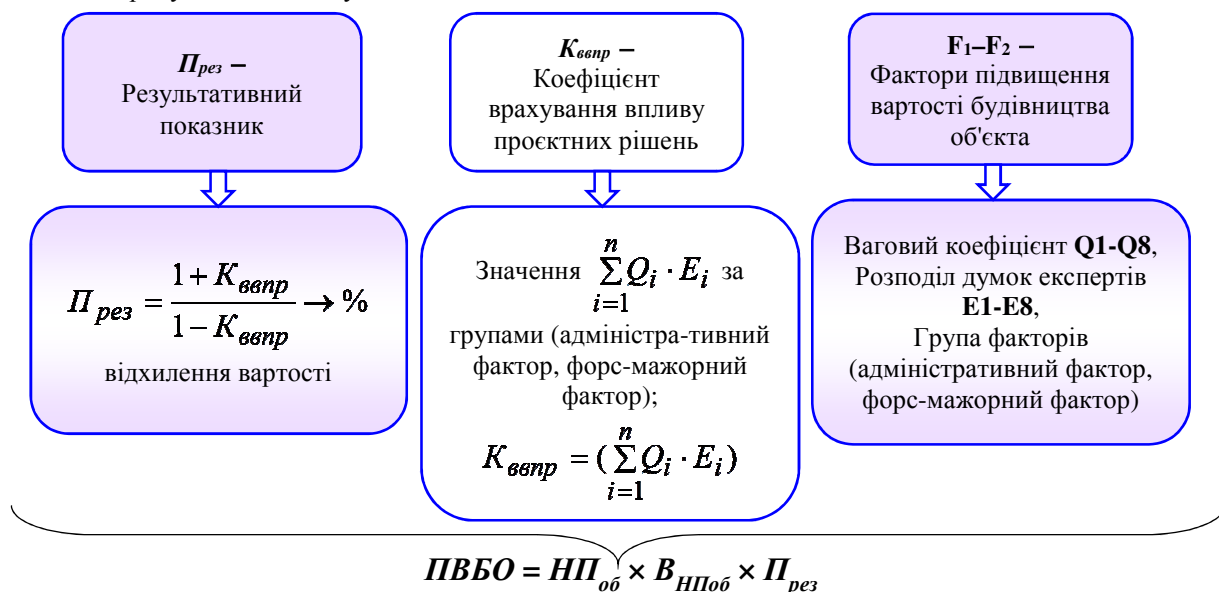

Рисунок 3 – Економіко-математична модель розрахунку передбачуваної вартості об'єкта будівництва (ПВБ)

Важливим питанням процесу адміністрування трансформаціями є зосередження уваги управлінського персоналу та ресурсів підприємства на питаннях подолання опору трансформаціям.

На підставі певних цілей, елементів, структури та взаємозв'язків складено модель суб'єкта інвестиційно-будівельного комплексу як живої системи. Модель описана з використанням математичного апарату, а на підставі положень теорії ігор зроблено пошук оптимального рішення. Таким чином реалізується управління в системі і відбувається прийняття рішень. Було встановлено, що виконання функцій управління в живих системах відрізняється від традиційної управлінської системи, проте існують аналогічні механізми впливу на роботу всієї організації як цілого, такі як самоорганізація, саморегулювання, зворотний зв'язок тощо.

Запропоновано результативний показник, що розраховується в економіко-математичній моделі передбачуваної вартості на будівництво об'єкта (ПВБО), і який враховує вплив проектних рішень на вартість будівництва об'єкта, ґрунтується на ключових факторах підвищення вартості будівництва об'єкта у процесі реалізації.

Сукупність сформованих чинників представлено таблиці. На підставі результатів

досліджень сформовано науково-прикладну платформу розвитку стратегії підприємства-стейкхолдера будівництва у вигляді економіко-управлінського інструментарію узгодження імперативів сучасного будівельного девелопменту в проектах адміністрування стратегічними змінами; удосконалено науково-методичний підхід до оцінювання потенціалу стратегічних змін на будівельних підприємствах, який включає формалізацію етапів та алгоритмізацію діагностики проведених організаційних змін на основі обраної стратегії корпоративного управління.

Було доведено, що застосування економіко-математичної моделі ПВБО на етапі «Обґрунтування інвестицій» дає змогу повністю і точно граничної межі інвестицій, закладеної в інвестиційній програмі, тим самим підвищити ефективність реалізації інвестиційних програм і скоротити тривалість реалізації об'єкта через відсутність у подальшому необхідності обґрунтування збільшення ліміту інвестицій, проведення повторних погоджень документації об'єкта будівництва, а також підписання додаткових угод про збільшення об'єму інвестицій між учасниками реалізації проекту, що економить час і ресурси.

Таблиця – Діапазон впливу факторів на зміну ПВБО по групах об'єктів

Умовне позначення фактора	Діапазон значень			Середнє значення діапазону		
	По всіх об'єктах	Група 1	Група 2	По всіх об'єктах	Група 1	Група 2
F_1	[0;0,1]	[0;0,8]	[0;0,6]	0,21	0,21	0,2
F_2	[0;0,45]	[0;0,45]	[0;0,3]	0,11	0,1	0,11
F_3	[0;0,4]	[0;0,2]	[0;0,2]	0,04	0,03	0,04
F_4	[0;0,3]	[0;0,3]	[0;0,2]	0,04	0,03	0,04
F_5	[0;0,86]	[0;0,83]	[0;0,66]	0,28	0,29	0,29
F_6	[0;0,1]	[0;0,1]	[0;0,45]	0,14	0,17	0,13
F_7	[0;0,5]	[0;0,4]	[0;0,42]	0,08	0,08	0,08
F_8	[0;0,5]	[0;0,3]	[0;0,5]	0,09	0,09	0,1

Висновки

Сформовано науково-прикладну платформу корпоративного управління та організаційного розвитку проектно-орієнтованих підприємств як стейкхолдерів будівництва у вигляді економіко-управлінського інструментарію узгодження імперативів сучасного будівельного девелопменту в проектах адміністрування стратегічними змінами, яка складається із сукупності компонент залежно від

рівня оцінки самоорганізації будівельного підприємства, яка дає змогу менеджменту здійснювати стратегічні зміни, орієнтовані на формування нового організаційного порядку, та допоможе забезпечити динамічний рівень розвитку в межах традиційних форматів економічних інтересів підприємств з урахуванням передбачуваної вартості об'єкта будівництва.

Список літератури

1. Adizes I., Kalderon I. Management/Mismanagement Styles. The Adizes Institute, 2004. 236 p.
2. Bernard A., Tichkewitch S. Methods and Tools for Effective Knowledge Life-Cycle-Management. Berlin : Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2008. 586 p.
3. Freeman R. E., Moutchnik A. Stakeholder management and CSR: questions and answers. *Springer Verlag*. 2013. Vol. 21. No. 1. P. 5–9.
4. Ryzhakova G., Homenko O. Analytical and parametric support of modern management technologies for updating the system for assessing the developer's operational activity in construction *Nauka i studia*. 2022; № 6 : P. 68–70.
5. Greiner L. E. Evolution and Revolution as Organizations Grow. *Harvard Business Review*. 1972. July-August. P. 37–46.
6. Shaw J. C. Corporate Governance and Risk: A Systems Approach. Wiley, 2003. 212 p.
7. Smith R. C. Governing the Modern Corporation: Capital Markets, Corporate Control, and Economic Performance. Oxford University Press, USA, 2005. 336 p.
8. Шпаков А. В. Методологія та економіко-аналітичний базис впровадження стратегічних змін на будівельних підприємствах: монографія. Київ: ПП Сердюк В. Л., 2021. 353 с.
9. Shpakov A. Integration of Data Flows of the Construction Project Life Cycle to Create a Digital Enterprise Based on Building Information Modeling / R. Akselrod, A. Shpakov, G. Ryzhakova, T. Honcharenko, I. Chupryna, H. Shpakova. *International Journal of Emerging Technology and Advanced Engineering*. 2022. 1, pp. 40-50. DOI: 10.46338/IJETAE0122_05.
10. Шпаков А. В. Методологічні підходи формування інноваційних технологій управління підприємствами в динамічному бізнес-середовищі будівельного девелопменту. *Управління розвитком складних систем*. Київ. 2022. № 49. С. 124 – 131, dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2022.49.124-131.
11. Аксельрод Р. Б., Рижаква Г. М. Економіко-управлінські предиктори трансформації операційних систем будівельного девелопменту в умовах цифровізації економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 12. С. 113–121.
12. Гришкевич О. М., Рижаква Г. М. Сучасна парадигма публічних інвестицій як інструмент державного регулювання сталого економічного розвитку. *Управління розвитком складних систем*. Київ. 2020. № 44. С. 136 – 142; dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2020.44.136-142.
13. Малихіна О. М. Методологічна регламентація та аналітико-інформаційне забезпечення менеджменту організацій в сучасній системі будівельного. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 7–8. С. 59–65.
14. Рижаква Г. М., Малихіна О. М., Ручинська Ю. М., Петренко Г. С. Економіко-управлінські предиктори стратегічного девелопменту в умовах динамічного середовища впровадження проєктів будівництва. *Управління розвитком складних систем*. Київ. 2019. № 39. С. 154 – 163; dx.doi.org/10.6084/m9.figshare.11340710.
15. Ревунов О. М., Рижаква Г. М., Малихіна О. М., Предун К. М., Приходько Д. О., Орленко І. М. Аналітичні інструменти діагностики систем менеджменту якості підприємств-стейкхолдерів будівельних проєктів. *Управління розвитком складних систем*. Київ. 2021. № 45. С. 161 – 169, dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.161-169.
16. Трач Р. В., Рижаква Г. М., Крижановський В. І. Інформаційне моделювання та концепція інтегрованої реалізації будівельних проєктів, як основа інноваційного розвитку будівельного підприємства. *Управління розвитком складних систем*. 2017. Вип. 31. С. 173–178.
17. Рижаква Г. М., Рижаква Д. А. Альтернативний інструментарій системного внутрішнього аудиту підрядних підприємств. *Будівельне виробництво*. 2016. № 61(2). С. 25–30.

Стаття надійшла до редколегії 10.12.2022

Prykhodko Dmytro

PhD (Eng.), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management in Construction,
<https://orcid.org/0000-0002-4926-4790>

Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

Shpakov Andrii

PhD (Eng.), Associate Professor, Professor of the Department of Management in Construction,
<https://orcid.org/0000-0002-7498-4271>

Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

Gerashenko Olena

Postgraduate student of the Department of Management in Construction, <https://orcid.org/0000-0002-2246-1890>
Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

Kishchak Nataliia

Post-graduate student of the Department of Management in Construction, <https://orcid.org/0000-0002-0274-2222>
Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

Chupryna Khrystyna

DSc (Economics), Associate Professor, Professor of the Department of Management in Construction,
<https://orcid.org/0000-0001-5518-3607>

Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

Rogovchenko Vyktoria

Postgraduate student of the Department of Management in Construction, <https://orcid.org/0000-0003-0990-3313>

Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

Horbach Maksym

PhD (Eng.), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management in Construction,
<https://orcid.org/0000-0002-3784-0404>

Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

**ASSESSMENT OF STRUCTURAL CONFIGURATION OF CORPORATE RELATIONSHIPS
IN THE CONTEXT OF ORGANIZATIONAL DEVELOPMENT FOR PROJECT-ORIENTED ENTERPRISES**

Abstract. *The approach to the assessment of the structural configuration is substantiated and the peculiarities of the construction of the system of corporate relations in the context of the dynamics of the organizational development of the enterprise are revealed. The peculiarities of reflexive perception and adaptive response to continuous transformations of the economic environment are considered. It is proved that the dynamics of organizational development of project-oriented enterprises should be directly reflected in the distribution of corporate control, as well as in determining the nature of the unification of technological processes and the rapid diffusion of innovative knowledge, which is one from important conditions for achieving success in competition and ensuring the stability of market positions due to the constant implementation of organizational development processes: structural; normative; procedural; effective; informative; integrative Changing the parameters of the organization of economic activity or relations with counterparties at minimal costs can cause a significant increase in the level of disclosure of the company's potential. In view of this, the hypothesis of the work was the correlation of the components of the concept of ensuring the sustainability of functioning and the theory of organizational development. Since the difficulty of implementing this hypothesis is related to the objective impossibility of enterprise development without loss of economic stability, a theoretical justification of directions for solving this problem is presented. The development of theoretical and methodological support for the management of sustainable organizational development of a project-oriented enterprise is chosen. The scheme of the subject area of the study is defined, within which the main spheres of implementation of organizational development processes are revealed. A functional model of the life cycle of the enterprise was developed and the features of the transformation of life cycle practices during organizational changes were determined. On the basis of consideration of the main directions and spheres of organizational development, benchmarks for their improvement have been determined within the framework of the formed models of the subject area and the life cycle of the enterprise.*

Keywords: *corporate management; construction enterprise; transformation of the operating system; organizational development; management structure*

References

1. Adizes, I., Kalderon, I. (2004). Management/Mismanagement Styles. The Adizes Institute, 236.
2. Bernard, A., Tichkiewitch, S. (2008). Methods and Tools for Effective Knowledge Life-Cycle-Management. Berlin: Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 586.
3. Freeman, R. E., Moutchnik, A. (2013). Stakeholder management and CSR: questions and answers. *Springer Verlag*, 21, 1, 5–9.
4. Ryzhakova, G., Homenko, O. (2022). Analytical and parametric support of modern management technologies for updating the system for assessing the developer's operational activity in construction *Nauka i studia*, 6, 68–70.
5. Greiner L. E. (1972). Evolution and Revolution as Organizations Grow. *Harvard Business Review*, 37–46.
6. Shaw, J. C. (2003). Corporate Governance and Risk: A Systems Approach. Wiley, 212.
7. Smith, R. C. (2005). Governing the Modern Corporation: Capital Markets, Corporate Control, and Economic Performance. Oxford University Press, USA, 336.
8. Shpakov, A. V. (2021). Methodology and economic-analytical basis of implementation of strategic changes at construction enterprises. monograph. Kyiv: PP Serdyuk V. L., 353.
9. Shpakov, A., Akselrod, R., Shpakov, A., Ryzhakova, G., Honcharenko, T., Chupryna, I., Shpakova, H. (2022). Integration of Data Flows of the Construction Project Life Cycle to Create a Digital Enterprise Based on Building Information Modeling. *International Journal of Emerging Technology and Advanced Engineering*, 1, 40–50. DOI: 10.46338/IJETAE0122_05.
10. Shpakov, Andrii. (2022). Methodological approaches to the formation of innovative enterprise management technologies in the dynamic business environment of construction development. *Management of Development of Complex Systems*, 49, 124–131, [dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2022.49.124-131](https://doi.org/10.32347/2412-9933.2022.49.124-131).

11. Axelrod, R. B., Ryzhakova, G. M. (2021). Economic and managerial predictors of transformation of operational systems of construction development in conditions of digitalization of the economy. *Formation of market relations in Ukraine*, 12, 113–121.
12. Gryshkevych, Oksana & Ryzhakova, Galyna. (2020). The modern paradigm of public investment as an instrument of state regulation of sustainable economic development. *Management of Development of Complex Systems*, 44, 136–142. dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2020.44.136-142.
13. Malikhina, O. M. (2021). Methodological regulation and analytical and information management of organizations in the modern construction system. *Formation of market relations in Ukraine*, 7–8, 59–65.
14. Ryzhakova, Galyna, Malykhina, Oksana, Ruchynska, Yulia & Petrenko, Anna. (2019). Economic and managerial predictors of strategic development in a dynamic environment of construction projects implementation. *Management of Development of Complex Systems*, 39, 154–163; dx.doi.org/10.6084/m9.figshare.11340710.
15. Revunov, Oleksandr, Ryzhakova, Galyna, Malykhina, Oksana, Predun, Kostiantyn, Prykhodko, Dmytro & Orlenko, Igor. (2021). Analytical tools for diagnostics of quality management systems of enterprises-stakeholders of construction projects. *Management of Development of Complex Systems*, 45, 161–169, dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2021.45.161-169.
16. Trach, Roman, Ryzhakova, Galyna & Kryzhanovsky, Viktor. (2017). Information modeling and integrated management of the construction projects as the basis for innovative development of construction enterprise. *Management of Development of Complex Systems*, 31, 173–178.
17. Ryzhakova, G. M., Ryzhakov, D. A. (2016). Alternative toolkit of system internal audit of contracting enterprises. *Construction production*, 61(2), 25–30.

Посилання на публікацію

- APA Prykhodko, Dmytro, Shpakov, Andrii, Gerashenko, Olena, Kishchak, Nataliia, Chupryna, Khrystyna, Rogovchenko, Vyktoria & Horbach, Maksym. (2022). Assessment of structural configuration of corporate relationships in the context of organizational development for project-oriented enterprises. *Management of Development of Complex Systems*, 52, 93–102, dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2022.52.93-102.
- ДСТУ Приходько Д. О., Шпаков А. В., Герашенко О. П., Кішчак Н. Г., Чуприна Х. М., Роговченко В. С., Горбач М. В. Оцінка структурної конфігурації корпоративних відносин у контексті організаційного розвитку проектно-орієнтованих підприємств. *Управління розвитком складних систем*. Київ, 2022. № 52. С. 93 – 102, dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2022.52.93-102.